

El difícil encaix de Catalunya a Espanya en la nostra història

MIQUEL RUBIROLA I TORRENT

Al llarg de molts segles, la història política, cultural, social i econòmica de Catalunya s'esdevé al marge, d'esquena, als fets que tenen lloc a Espanya.

Quan el Regne d'Astúries i de Castella i Lleó són abocats a la reconquesta, cerquen restaurar la unitat peninsular i implantar la monarquia visigòtica, el Principat de Catalunya està vinculat a l'Europa d'aleshores i pertany a l'imperi carolingi. Durant els segles d'esplendor medieval el

Regne d'Aragó, amb Catalunya al capdavant, va ser una potència europea, amb projecció comercial i militar a tota la Mediterrània. Passada l'etapa d'esplendor medieval, totes les accions que es duen a terme des de Catalunya tenen un fort component europeu. Es defensa un model polític, social i econòmic netament europeu, a vegades enfrontat amb el papat i el model centralista francès i més decantat cap al model anglosaxó, austríac i holandès. Castella i Espanya tenen un model polític i social basat en el latifundi, el centralisme i l'autoritarisme, ben diferent del model català.

Al segle xv té lloc a Catalunya una revolució agrària que aporta cohesió social, quelcom que no passa a Castella ni a la Península, ni tampoc a molts llocs d'Europa. Catalunya fa realitat, també, en els segles xviii i xix, una revolució mercantil i una revolució industrial basades en les idees d'innovació, modernitat i europeïtzació. Res d'això no s'esdevé a Castella ni a la resta de la Península.

Al llarg de molts segles, doncs, els conceptes, les actituds i els valors predominants al nord dels Pirineus són, també, els que predominen a Catalunya. El model europeu de caràcter mercantil i productivista en economia; descentralitzat en l'organització territorial i basat en nacionalitats històriques; la voluntat de fer predominar la innovació i la modernitat, tot això pren cos a Catalunya al llarg de molts segles. En són testimoni, entre molts altres fets històrics, el Modernisme i el Noucentisme a casa nostra.

Així doncs, podem afirmar que els moviments culturals, econòmics, socials i ideològics que s'han esdevingut a Catalunya són fruit d'influències europees diverses i amb molt poca influència de la Península. De fet, hi ha molt poca o quasi nul·la relació entre Catalunya i la resta de la Península al llarg de molts segles. És a la segona meitat del segle xviii quan Catalunya, per primera vegada, intenta actuar en l'àmbit espanyol de manera conscient, amb objectius clars i voluntat decidida. Una consciència, uns objectius i una voluntat que són una característica del

catalanisme polític i cultural que busca ahora modificar el model espanyol i que siguem plenament europeus. Aquest catalanisme polític i cultural topa amb moltes dificultats per assolir els objectius en els segles xix i xx, i en particular durant la dura etapa de la dictadura de Franco: 1939-1976. Aleshores, més que mai, Europa és la referència per a Catalunya.

Com ha escrit el president Jordi Pujol, "amb el franquisme es produeix una situació radicalment anticatalana, antieuropea i antidemocràtica. Més que mai, per tant, per a Catalunya, Europa és la salvació i el model a seguir. No solament el país va mirar de mantenir la seva relació tradicional amb Europa, sinó que a més es va sentir atret aviat per la idea de la Unió Europea. Catalunya defensa la necessitat de la Unió Europea abans i amb molta més intensitat que el conjunt d'Espanya, perquè fora de Catalunya, d'una banda, molts sectors conservadors tocats pel franquisme eren clarament contraris al model polític, social i econòmic europeu i a la seva ideologia, i, de l'altra, una part de l'esquerra antifranquista va derivar per raons ideològiques cap a posicions reticents o hostils respecte al model de les democràcies europees i respecte al procés d'unificació europea. Durant els anys del franquisme Catalunya va ser ahora capdavantera a Espanya en la lluita pel model europeu, és a dir, democràcia, creixement econòmic i estat del benestar, i capdavantera pel respecte a les nacionalitats espanyoles i l'autonomisme."

Un repàs a la nostra història demostra que l'intent d'encaix de Catalunya a Espanya és molt difícil pel fet que la identitat catalana és forta i molt diferent de la castellana, predominant a Espanya. Catalunya té una personalitat diferenciada basada en llengua i cultura pròpies; és una societat caracteritzada per la voluntat de cohesió social i de consciència col·lectiva; és una nació amb projectes comunitaris i amb orgull de país. La manca de coneixement i de comprensió des d'Espanya d'aquesta personalitat i identitat pròpies de Catalunya que són fruit de la seva història és un fet crònic que la democràcia postfranquis-

ta i la integració d'Espanya a la Unió Europea no han aconseguit superar de manera satisfactòria per a Catalunya.

Diem això perquè des de Catalunya la Constitució Espanyola del 1978 i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 1979 que se'n deriva han estat concebuts com el resultat d'un pacte d'Estat. Per a Madrid, en canvi, això no és així. Els diferents governs de l'Estat espanyol, ja siguin del PSOE o del PP, no consideren que hi hagi hagut un pacte polític entre una nació, Catalunya, i l'Estat espanyol. Consideren que Catalunya és una comunitat autònoma com les altres quinze comunitats autònomes de *règim comú*, amb l'única diferència de la llengua catalana. El País Basc i Navarra tenen a la Constitució Espanyola del 1978 més reconeixement en matèria tributària i fiscal, a través d'un concert econòmic no reconegut per a Catalunya.

El fracàs en l'aplicació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 1979 va propiciar, vint-i-set anys després, l'aprovació al Parlament de Catalunya i al Congrés del Diputats a Madrid, i també per referèndum del poble de Catalunya, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006. Un Estatut que des de fa més de dos anys està embarrancat en el Tribunal Constitucional i que és incomplert per part del govern de l'Estat en moltes matèries no qüestionades al Tribunal Constitucional. Entre aquests incompliments hi ha la imprescindible correcció del dèficit fiscal que està anorreant l'economia i la societat catalana, i que ha de concretar-se en un nou sistema de finançament més

favorable per a Catalunya i per a altres comunitats autònomes; així com en un augment substantiu de les inversions de l'Estat a Catalunya, com s'estableix a l'Estatut del 2006, inversions que el govern de Madrid no fa, incomplint així, una vegada més, allò que es va aprovar, també, a les Corts de Madrid.

La previsió d'una pròxima sentència del Tribunal Constitucional molt diferent de la lletra i l'esperit de l'Estatut d'Autonomia del 2006 pot significar quelcom més que una no coincidència de criteris entre el Tribunal i alguns articles de l'Estatut aprovats al Parlament i al Congrés. Pot significar tancar definitivament, des del punt de vista de l'Estat espanyol, què hi cap i què no hi cap a la Constitució espanyola, de manera que ja no sigui possible una nova reforma estatutària que superi els límits que ara imposarà el Tribunal Constitucional. Si és així, no només haurà fracassat l'intent de mig segle de catalanisme polític per reformar Espanya i trobar un encaix polític de Catalunya a l'Estat espanyol, sinó que haurà fracassat, també, tot un determinat model d'Estat polític. Haurem de parlar aleshores, inevitablement, d'alternatives a aquest model políticament fracassat.

Si el Tribunal Constitucional no anul·la ni modifica els articles 29 i 122 de l'Estatut d'Autonomia del 2006, la Generalitat de Catalunya podrà convocar referèndums legals i també modificar l'Estatut, si la qüestió consultada és matèria en la qual la Generalitat hi té competència i si aquesta convocatòria és autoritzada pel govern de l'Estat.

Com ha explicat molt bé Alfons López Tena, "cal treure al govern espanyol la coartada de la legalitat i plantejar preguntes que siguin plenament constitucionals, de manera que la seva eventual negativa a autoritzar la convocatòria de referèndums no pugui basar-se en la legalitat, sinó en la mera voluntat política. En tot cas, per poder fer un referèndum és imprescindible que el Parlament de Catalunya aprovi la llei que desenvolupi els articles 29 i 122 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006, o bé perquè la presenta el Consell Executiu, com ja li ha estat reclamat pel Parlament tres vegades, o bé perquè la presenta qualsevol grup parlamentari, o els ciutadans per iniciativa legislativa popular." Els articles 222 i 223 de l'Estatut estableixen amb claredat, també, com es poden reformar legalment els títols i les matèries establertes a l'Estatut.

Si s'acompleixen els requisits de convocatòries de referèndums i de reforma de l'Estatut, el Parlament de Catalunya pot promoure les iniciatives legals necessàries perquè Catalunya sigui independent, i/o sigui reconegut el dret a decidir del poble català, i/o tingui plena efectivitat l'Estatut, mitjançant la reforma de la normativa espanyola i les delegacions de competències. Caldrà recordar a les Corts espanyoles que van aprovar l'Estatut que és imprescindible que elles i el govern de l'Estat siguin els primers que compleixin la seva pròpia llei.

21 de febrer del 2009

NOU-CLIMA INSTAL·LACIONS

Joan Lucas - Jaume Codoñés

Riera Pare Fita, 63 - Local 3
08350 ARENYS DE MAR
Tel: 93 795 74 72 Fax 93 795 92 55
nouclima9@gmail.com

Instal·lacions
Gas
Gasoil
Calefacció
Propà
Energia Solar
Aire Condicionat
Llum
Aigua
Tancaments d'Alumini
Tractaments d'Aigua
Cuines i Banys

Agent col·laborador de:

gasNatural
Serveis

FARMÀCIA

Bertran Serracanta
Atenció farmacèutica - Anàlisi - Formulació

Riera Bisbe Pol, 72 - Tel. 93 792 33 01
08350 ARENYS DE MAR
e-mail: mllbertran001@cofb.net

La farmàcia Bertran Serracanta patrocina el programa de Ràdio Arenys *El punt de l'interrogant*

Marissa Bertran
Joan Hidalgo
Gemma Rosquellas

Imma Busquets
Aina Orell
Isabel Vernis

Antonio Duarte
Pura Trujillo-Bencomo
Cinta Castellà